

Treća nagrada natječaja *Mali Marulić*, 2022.

Nives Madunić Barišić

IZA DUGE

ili jednostavno

Predah u ormaru

LIKOVİ:

SRNA

BRUNO

MAMA

TATA

BAKA

DJED

MEDONJA

PUŽ

Ponekad je ipak potrebno pobjeći od svega u svoj ormar. Zaući se pod odjeću i kutije na polici, zatvoriti vrata i osloniti bradu na skupljena koljena pa tamo u tom tihom i mirisnom „onosvijetu“ razmisliti kako dalje.

Ali...

Ako mama i tata jure stanom, usput se odijevaju, nose pakete, plitice s hranom, češljaju se, čiste mrvice s odjeće... jednom riječju jure jer već kasne na obiteljsku proslavu koja ih uvijek čini po malo nervoznima...

Predah u ormaru može postati problem.

MAMA

Jesi li uzeo poklon?

TATA

Ja?

MAMA

Zar ga nisi već odnio u auto? *(dovikuje negdje neodređeno)* Srno, jesi li konačno gotova? Samo tebe čekamo!

TATA

Odnio sam u auto sve što si mi rekla da odnesem.

MAMA

Ako si odnio sve što sam ti rekla onda si odnio i poklon. *(obraća se sinu koji stoji po strani uredno odjeven i čeka)* Bruno, daj odi vidi što tvoja sestra radi.

TATA

U čemu je poklon?

MAMA

U velikoj vrećici na kojoj piše *Sretan rođendan, djede!*

TATA

Ne sjećam se takve vrećice. Jesi li sigurna da si mi je dala.

MAMA

Možda je ostala u kuhinji. Idem pogledati! *(dovikuje negdje neodređeno)* Srno! Silazi dolje.

TATA

Bruno odi po sestru. *(ženi)* Idem ja za svaki slučaj provjeriti je li možda u autu.

MAMA

Tko? Srna?

TATA

Poklon.

BRUNO (*odjeven u suknene hlače, košulju , prsluk i ima leptir mašnu, nelagodno mu je u toj odjeći pa stalno rasteže okovratnik*)

Srna sjedi u ormaru!

MAMA i TATA (*prestravljeno*)

U ormaru?!

MAMA

Što radi u ormaru?

TATA

A zašto ovoga puta protestira?

MAMA

Ona uvijek ima neki razlog. Idi i izvuci je iz tog ormara inače ćemo zakasniti na djedov rođendan!

TATA

Najbolje da Bruno ode po nju, njemu to najbolje ide... njega možda poslušša... Hajde sine, tebe možda poslušša. Idi i reci seki da su mama i tata već jako ljuti.

Mama i tata na scenu izguraju veliki, stvarno veliki ormar kojemu nedostaje stražnja strana, a bočnice se šire kao velike krila. U ormaru ispod vješalica s odjećom i polica s kutijama sjedi , s podvijenim koljenima, djevojčica Srna.

BRUNO (*obraća se publici*)

Znate, oni se nje boje. Mama i tata se boje moje sestre, Srne. Njezino je ime tako nježno i ljupko. Bilo bi bolje da su je nazvali Medvjedica . To bi joj ime više odgovaralo. Ne zato što je velika, nego zato što je strašna. Ali ja se nje ne bojim, barem ne uvijek.

Kuca po vratima ormara.

BRUNO

Hoćeš li još dugo?

SRNA

Nikada neću izaći iz ovoga ormara!

BRUNO

Zašto?

SRNA

Ne želim.

BRUNO

Čuj, tata je već u autu.

SRNA

Oдите bez mene.

BRUNO

A što ćemo reći djedu?

SRNA

Izgledam glupo.

BRUNO

Glupo je to što radiš.

SRNA

Mrzim ovu haljinu!

BRUNO

Sjediš u ormaru zbog haljine?

SRNA

Užasna je!

BRUNO

Mama ju je šivala danima. Sigurno je prekrasna.

SRNA

Onda je ti odjeni.

BRUNO

Rado.

SRNA

Lako tebi. Ti si dječak.

BRUNO

A mami za ljubav?

SRNA

A meni za ljubav? Ne bi li ona mogla meni za ljubav jedanput dopustiti da odjenem što želim?

BRUNO

Znaš da je našoj mami jako važna odjeća i to kako izgledamo.

SRNA

Zašto je važno samo ono što je njoj važno? I zašto nikada ne pita kako se ja osjećam?

BRUNO

Pa pita.

SARA

Ali na kraju uvijek bude po njezinom.

BRUNO

Daj izađi iz tog ormara.

SRNA

Neću. *(trenutak razmišlja pa doda)* Ali ti smiješ ući u ormar.

BRUNO

Mama će požiziti ako te ne dovedem dolje.

SRNA

Ne budi kukavica.

Srna sasvim malo odškrine vrata velikog ormara. Bruno pogleda preko ramena pa uđe. Pozornica tako postaje unutrašnjost ormara.

BRUNO

Ovdje smrdi.

Ormar je u strašnom neredu. Na vješalicama visi odjeća jedna preko druge, uglavnom okrenutih rukava i nogavica, Bruno se zaplete u izgužvane i izokrenute majice, čarape, prljave tenisice. Dohvati jako prljavu čarapu jednom rukom, a drugom začepi nos.

BRUNO

Što je ovo?

SRNA

Čarapa, ne pravi se blesav!

BRUNO

Prljava je.

SRNA

Da i?

BRUNO

Ugušit ću se.

SRNA

Joj, ti si takva curica!

BRUNO

Nije ni čudo da se mama uvijek ljuti na tebe!

SRNA

To sada nije važno! Pogledaj me.

BRUNO

U čemu je problem?

SRCA

Ti si stvarno slijep.

Srna pokazuje haljinu na sebi.

SRNA

Izgledam kao veliki ljubičasti cvijet!

BRUNO

Kao božur. Koliko znam ti voliš božure.

SRNA

Ti si budala! Moj brat je budala! Ja ne želim izgledati kao cvijet! Ljudi, pogledajte me. Izgledaju li ovako budući piloti, budući detektivi, policajci, vlakovođe, generali, izumitelji, alpinisti, istraživači, budući astronauti?

BRUNO

O čemu govoriš?

SRNA

O haljini! I o riječima. Jesi li i ti primijetio da su neke riječi rezervirane samo za dječake?

BRUNO

Ali može se reći i astronautica, generalica, pilotica ili se kaže pilotkinja, ne znam...

SRNA

A vlakovotkinja ili vlakovotkica?

BRUNO

Što ti je to?

SRNA

Vidiš, glupo je. Kao da cura ne može voziti vlak.

BRUNO

Zašto ne bi mogla?

SRNA

Zašto onda ne postoji riječ za ženu koja vozi vlak?

BRUNO

Pa... ne znam. Vjerojatno nema puno žena koje voze vlakove, vjerojatno zato.

SRNA

A ima li puno žena koje obavljaju kupovinu?

BRUNO

Ako tko kupuje onda su to žene.

SRNA

Tvoj zaključak je retardiran, ali ako je tako objasni mi zašto onda ne postoji ženska riječ za kupca?

BRUNO

Kupkinja? Kao lovac i lovkinja? Uostalom kakve to ima veze s tvojom haljinom?

SRNA

Jer me ljuti! Sve me to strašno ljuti! Znaš li ti uopće kako je biti djevojčica kada ti stalno govore:

SONG

SRNA (*pjeva*)

Sjedi amo, mlada damo

Tiha budi, daj ne ludi

Ispravi se, ne grbi se

Ne blebeći, ne hihoći

Lijepa budi, osmjeh nudi

Manje jedi, ljepše sjedi

Vrijedna, skromna, nesebična

Lijepa mala gospodična.

Al' ja neću!

Haljinice, cipelice, mašnice i ukosnice,

Lutke, lonce, igle, konce

Neću!

Ni pjevanje,

Ni klavir

Neću ni balet

Jer hoću hokej i nogomet!

Srna prestane pjevati pa žalosno gleda preda se, Bruno kratko šuti.

BRUNO (*pokušava utješiti sestru*)

Mama se samo jako boji da ćeš se ozlijediti na hokeju, da će te netko udariti palicom ili pakom i da će ti slomiti nos ili izbiti zube pa ćeš postati ružna.

SRNA

Zašto djevojčice ne smiju biti ružne?

BRUNO

Nitko ne želi biti ružan, Srno.

SRNA

Tata mi je obećao da će još jednom razgovarati s mamom i pokušati je nagovoriti da me pusti na treninge, ako ne na hokej onda barem na nogomet.

BRUNO

A ja mrzim i nogomet i hokej.

SRNA

Ti si skroz čudan .

BRUNO

Znam.

Tišina.

BRUNO (*bojažljivo*)

A kada bi mogla... kada bi ti se pružila prilika da odeš nekamo gdje je sve moguće, gdje djevojčice smiju sve što smiju dječaci i gdje dječaci smiju sve što smiju djevojčice, čak i nositi haljine ako žele...

SRNA

Dječaci u haljinama? To je smiješno!

BRUNO (*uvrijeđeno*)

A djevojčica koja igra nogomet nije smiješna?

SRNA

Pa ne možeš to uspoređivati.

BRUNO

Čuj, ja znam to mjesto... tamo je sve onako kako želiš da bude... I nije tako teško otići do tamo, moraš samo malo trčati, zatvoriti oči, i vjerovati...

SRNA

Zvučiš ludo!

BRUNO

Znam, ali ... Moramo protrčati ispod duge.

SRNA

Ispod duge? Ti si stvarno poludio. To je nemoguće.

BRUNO

Zar ćeš odustati i prije nego što si pokušala?

SRNA

Ti to mene samo hoćeš izvući iz ormara da se mama i tata ne naljute na tebe.

BRUNO

Ne ! Uopće nećemo izaći iz ormara. Daš mi ruku?

SRNA

Ruku?

BRUNO

Da, i zatvori oči, a onda trči najbrže što možeš .

SRNA

U ormaru?

BRUNO

U ormaru. Najbrže što možeš. Ako držiš oči zatvorene ubrzo ćeš ugledati dugu. Potrči prema njoj, potrči najbrže što možeš . *(trči)* Trčiš?

SRNA *(i ona počne trčati u mjestu)*

Ovo je ludost.

BRUNO

Trčiš?

SRNA

Trčim.

BRUNO

Vidiš je?

SRNA

Dugu?

BRUNO (*oduševljeno*)

Kako je velika!

SRNA

Zar već trčimo prema njoj?

BRUNO

Samo trči, još brže, još brže, još brže!

SRNA

Još brže, još brže, još brže!

Srna i Bruno utrče u svijet iza duge.

Djed gura stol na kojemu je čajnik i šalice, oko struka ima svezanu kecelju. Baka stiže tren kasnije donoseći stolce i sjeda za stol. Djed joj toči čaj i u usta stavlja keksić s tanjurića. Ona kima glavom potvrđujući da je jako ukusan.

DJED (*Bruni*)

Kasniš. Čaj je već gotov. (*primijeti Srnu*) O, koga si nam to doveo?

BAKA (*stavlja naočale na nos*)

Je li to Bruno?

DJED

Doveo nam je gošču.

BAKA

Gošču? Pa to je Srna.

SRNA (*stoji još uvijek zbunjeno premda Bruno već sjeda za stol*)

Bruno, tko su ovi ljudi?

BRUNO

Baka i djed. Dođi.

SRNA

Čiji baka i djed?

BRUNO

Moji, ovdje, u svijetu iza duge.

SRNA

Zar ti ovdje imaš neku drugu obitelj?

BRUNO

Samo njih... i prijatelje. Nekoliko prijatelja.

DJED (*opipa materijal Srnine haljine*)

Lijepa haljina.

BAKA

Užasna je.

SRNA

Slažem se s vama.

DJED

Voliš li čaj?

BAKA

Srna ne pije čaj, zar si zaboravio?

DJED

Da, da! Da je mornar Srna bi pila rum, ali čaj nikada ne pije. Sjetio sam se.

SRNA

Otkuda oni to znaju? Bruno?

BRUNO (*kao da se ispričava*)

Možda sam im malo pripovijedao o tebi.

BAKA

Često nam pripovijeda o tebi.

DJED

O tome kako ne voliš lutke , kako te mama tjera da plešeš balet, a tata da sviraš klavir...

BAKA

Ali ti radije potajno igraš nogomet i silno želiš trenirati hokej, jednoga dana upravljat ćeš lokomotivom i obići čitav svijet.

DJED (*Bruni koji srče čaj*)

Je li ukusan?

BRUNO

Da pogodim: trešnjine koštice, malo cimeta i.... nisam siguran...

DJED

Prstohvat đumbira.

BAKA (*Srni*)

Kušaj kolačiće. Još su vrući.

DJED (*ponosno*)

Upravo sam ih ispekao, kao da sam znao da ćemo danas imati goste.

SRNA (*iznenađeno*)

Vi pečete kekse?

DJED

Da.

SRNA (*pomalo se izrugujući*)

Da mi je vidjeti našeg djeda kako pokušava ispeći kekse? Ili tatu? Ha, Bruno, zamisli tatu u kuhinji! Koji cirkus!

DJED (*više iznenađeno nego uvrijeđeno*)

Što je tu smiješno?

SRNA

Pa to je ženski posao. Moja mama kaže da muški u kuhinji imaju dvije lijeve ruke.

BAKA (*ne prijekorno, ali ozbiljno*)

Ja u kuhinji imam dvije lijeve ruke, ali zato je djed izvrstan kuhar i slastičar. Da on ne kuha bili bismo gladni.

SRNA (*strpa keks u usta, neugodno joj je*)

Zbilja su izvrsni!

DJED

Pečenje slastica prava je uživancija!

BAKA

Gnjavaža, gnjavaža i samo gnjavaža!

DJED

Ma kakvi! Dođite!

Djed izgura na pozornicu stol pun raznobojnoga tijesta, kalupića za izrezivanje keksa, plehova.

DJED

Hajdemo peći kekse! Hvataj!

Dobaci kecelje baki, Bruni i Srni. Bruno veže kecelju i radosno uroni ruke u tijesto, baka prekriži ruke na prsima i odbija se uprljati, a Srna nakon što poslušno sveže kecelju i dotakne tijesto gleda u umrljane prste kao da su prljavi od blata, krivi usta i ne zna što bi.

SRNA

Užas.

DJED

Gdje mi je valjak?

BRUNO

Mogu li ja valjati tijesto, djede?

DJED

Nego što! Samo navali.

BAKA

Ja ću vas nadgledati.

DJED

No i to netko mora!

BAKA

Nema zabušavanja!

SRNA

A što da ja radim?

SONG

DJED I BRUNO (zapjevaju i pokazuju sve što rade)

Mijesi, valjaj, gniječi, stišči,

miješaj, guraj, dobro lupaj!

U zrak baci, pa okreni,

vrti, štipaj, reži, slaži

i maslacem sve premaži.

Kad ispečeš u slast smaži!

SRNA

Jož, ljepljivo je i mekano i klizavo i nekako bljak!

BAKA

Zato se ja držim podalje od kuhinje!

BRUNO

Od marcipana gljivice

Od lješnjaka kuglice

Zvezdice od marmelade

Trokuti od čokolade

Bijele puslice

Rum štangice

*Medenjaci, paprenjaci,
Breskvice i šubarice
A na kraju mađarica
Svih kolača kraljičica!*

DJED I BRUNO

Mijesi , valjaj, reži, peci, vadi, maži pa sve smaži!

SRNA

Ja stvarno ne razumijem kako netko može u ovome uživati!

DJED

*Kad uhvati me neki jad
I pomislim što bih sad
Da tuge se tad riješim
ja fini kolač umijesim.
Umočim ruke u brašno,
Vjeruj mi to nije strašno
Malo ga bacim u zrak
Da dohvatim sunčev trak
Izmješam šećer i žutanjke
Ulupam bjelanjke
Tugu prelijem čokoladom
A jad zasladim marmeladom
I učas opet sam sretan
Veseo i poletan.*

DJED

Zato poslušaj savjet i:

BRUNO I DJED (pjevuju)

Mijesi , valjaj, reži, peci, vadi, maži pa sve smaži!

BRUNO (oduševljeno)

Kako ja volim peći kolače!

SRNA (iznenađeno)

Ali kod kuće to nikada ne radiš!

BRNO (tužno)

Pa sama si rekla, naša mama mrzi kada joj muškarcu ulaze u kuhinju.

SRNA

Da, zato mene tlači! *(ljutito)* Mrzim biti djevojčica!

Uz zvuke klasične glazbe na scenu dopleše Medonja u baletnoj haljinici i prekine Srinu izljev ljutnje.

MEDONJA (prijekorno)

Kasniš, kasniš, strašno kasniš!

BRUNO (ispričava se)

Nisam imao vremena, znaš, škola i to....

MEDONJA (prijekorno)

Izgovori, izgovori, sami izgovori.

SRNA

Ovaj mi izgleda nekako poznato. Hej , tko si ti?

MEDONJA (ljutito, ni ne pogleda Srinu)

S tobom ne razgovaram!

BRUNO

Nemoj se ljutiti na Srinu. Nije ona kriva što ne voli plišanе igračke i lutke.

MEDONJA (Bruni, Srinu i ne gleda)

Potrgala mi je haljinicu i bacila me u smeće, zar si zaboravio?

SRNA

Ah sada se sjećam. Imala sam pet godina i za Božić sam jako željela neki turbo bager na daljinsko upravljanje i kopačke, ali mama i tata poklonili su mi smiješnog medvjedića u baletnoj suknjici i baletne papučice. Rekli su da je bager igračka za dječake, da će mi od nogometa noge postati kvrgave i da ću izgledati muškobanjasto!

BAKA

Kakva glupost!

DEDA

A ti si onda u ljutnji bacila Medonju u smeće!

SRNA

Da, i njega i baletne papučice! Samo, mama je izvadila baletne papučice iz smeća!

MEDONJA

A Bruno je izvadio mene ...

BAKA

Ja sam ti popravila suknjicu.

DJED

I sve je na kraju ispalo dobro.

SRNA

Za njega (*pokazuje na Medonju*) da, ali za mene baš i ne!

MEDONJA

No dosta brbljanja. Moramo vježbati!

SRNA

Vježbati?

MEDONJA

Idemo na prvu poziciju!

SRNA

Ja neću plesati balet!

Medonja izgura na scenu dugu baletnu šipku i veliko ogledalo. Potom djedu, baki, Srni i Bruni dobaci baletne suknjice . Svi osim Srne uhvate se za štangu i počinju podizati ruke i noge uz glazbu i brojanje onako kako im Medonja pokazuje.

MEDONJA

Préparation... Tako i...demi-plié i gore, još jednom i gore na relevé...

Ponovi demi-plié pa grand-plié

Tendu plié ! Osam puta naprijed, osam u stranu, osam natrag, osam u stranu.

DJED

Ovo je teško, Medonjo.

MEDONJA

Bez velikoga truda nema napretka.

Préparation... I... tendu na naprijed, vrati, i dva tri četiri, jedan dva tri četiri, jedan dva tri četiri, u stranu : izdrži pokret, lijepo otvoreno, pazi na kukove...

BAKA

Nisam sigurna volim li uopće plesati.

MEDONJA

Okret i idemo s lijevom nogom sve isto.

Préparation... I... tendu na naprijed, vrati, i dva tri četiri, jedan dva tri četiri, jedan dva tri četiri, u stranu...

SRNA Balet je kazna a ne uživancija. Ja radije igram nogomet.

MEDONJA

Ja volim nogomet.

SARA

Ma daj.

MEDONJA

Jesi li ikada promatrala nogometaše? Kakva je to samo vještina, kakva gracioznost, spretnost, virtuoznost. Veliki igrači su poput plesača.

Djed dobacuje nekoliko lopti Medonji , baki, Srni ... Počinju se igrati loptama udarajući ih koljenom , petom, ramenom, glavom...

SRNA

Nikada nisam tako razmišljala.

MEDONJA

Znaš li da ples pomaže sportašima?

SRNA

Kako?

MEDONJA

U održavanju ravnoteže, kontroli, gipkosti, koordinaciji...

SRNA

Ja ipak radije igram nogomet.

BRUNO

A ja radije plešem.

Bruno zapleše. Svi ga zadivljeno gledaju. Kada počne skakati i vrtjeti se Srna oduševljeno zaplješće.

SRNA

Ideš! Kakav majstor!

BRUNO *(dok se vrti na jednoj nozi)*

Znaš , želio bih biti veliki plesač poput Nižinskog, Nurejeva i Barišnjikova.

SRNA

Tko su Nižinski, Nurejev i Barašnjikov?

MEDONJA

Tri najpoznatija svjetska baletana .

SRNA

Ti želiš biti baletan, Bruno?

BRUNO *(zbunjeno i sramežljivo)*

Ne znam, možda. Ne znam, samo jako volim plesati balet.

SRNA (*dohvati loptu pa se počne dodavati s djedom , bakom i Medonjom*)

A ja želim biti nogometašica poput Maradone, Ronalda i Modrića!

(*zabije loptu Medonji između nogu*) Gooooo!!!!

SONG

SRNA(*pjeva*)

Pun mi je nos da govore mi svi:

Djevojčica ti si

Pomiri se s tim

Ti ne možeš isto

što i naš sin.

Prestani galamit,

Bunit se stalno

Jer priroda lijepo uredila je sve:

Djevojčice su krhke i nježne,

slabe i pomalo trapave,

s riječima se snalaze,

ali matematiku zaobilaze

ni fizika im nije jača strana

a ni sport nije njihova grana

zato prestani fantazirati

zbog svega protestirati

ravno sjedi, manje jedi,

mirna budi, daj ne ludi

mila draga djevojčica

lijepa mala gospođica.

BRUNO (pjeva)

Glupo je to da

Govore ti svi

Moraš u svemu uvijek bit prvi

Bolji od drugih

Jači od njih

Tuci se, viči, udari snažno

Drži se gordo, hrabro i važno

Dječak si

Nisi curica

Zar niz lice klizi ti suzica?

Ne budi baba, šmizla il' miš

Od malo batina nije ti niš'!

SRNA (pjeva)

Ja želim voziti vlak

Po ledu ganjati pak

Trčati do kraja svijeta

Praskati kao raketa

Nadvikati one što kroje

Sudbine tvoje i moje

Guraju nas u koš

Tvrde da ti si loš

Jer

BRUNO (pjeva)

Plačeš kad boli te nešto

Za loptom ne trčiš vješto

Kad knjigu носиš pod rukom

Od ruganja braniš se s mukom

Sve to nije fer,

nije pošteno i nije lako

Jer

SRNA I BRUNO (pjeva)

I dječaci i djevojčice velike snove snivaju

Jednako ih boli kada ih vrijeđaju

Kad ljubav im raširi krila oblete čitav svijet

Ako im uskratiš snove ostanu zatvoren cvijet.

I djevojčice i dječaci velike snove snivaju

SRNA (pjeva)

Žele rakete u svemir voziti

BRUNO (pjeva)

Krojeve crtati odjeću šivati

SRNA (pjeva)

Voziti motore i avione

BRUNO (pjeva)

Prema nebu puštati lampione

SRNA (pjeva)

Slonove jahati , tigrove krotiti

BRUNO (pjeva)

Pjesme pjevati note čitati

SRNA (pjeva)

Cijeli svijet proputovati

BRUNO (pjeva)

Knjige pisati priče smišljati

SRNA I BRUNO (pjeva)

I dječaci i djevojčice velike snove snivaju

Jednako ih boli kada ih vrijeđaju

Kad ljubav im raširi krila oblete čitav svijet

Ako im uskratiš snove ostanu zatvoren cvijet.

Zato

BRUNO (pjeva)

Sve me to ljuti

SRNA (pjeva)

I pun mi je nos

BRUNO I SRNA (pjevaju)

Odraslih koji sve znaju

I dječjim snovima upravljaju!

SRNA (tužno)

Meni se čini da si ti trebao biti kći, a ja sin. Mama i tata bili bi sretniji!

Baka zagrli Srnu.

S hokejaškom kacigom na glavi i palicom u rukama na scenu „ukliže“ veliki šareni puž.

PUŽ (dok kliže oko njih)

Čini nam se da nas je netko pozvao, nekome smo jako jako potrebni! Evo, evo, došli bismo i prije samo jako je teško nositi sve svoje neprestano sa sobom. Dakle, čujemo da imate neki problem s muško

ženskim stvarima, je li tako? Nekome je previše muških, a nekome previše ženskih. Nekome se više sviđaju haljine a nekome dresovi. Ili se varam? Jeste li vi onih dvoje kojima svijet nije dovoljno naopačke? Treba sve preokrenuti naglavačke? Govore vam da je sve to protiv prirode? Ne vjerujete im? Vi se osjećate drugačije!

SONG

PUŽ (pjeva)

Priroda je puna iznenađenja

Morski konjic noge nema

Perajama hitro pliva kao neka čudna riba

glave gore, repa dolje

još ko klokan vreću ima

na trbuhu mlade nosi

on je mama

mama tata

naopačke naglavačke

jer priroda nikad nije jednostavna i dosadna

prepuna je čudnih čuda , običaja i stvorenja

Jedan tipus ružan dibidus

Nije ptica ali jaja liježe

Svi od njega rađe bježe

Oštra kandža otrov skriva

Kao patka hitro pliva

Ima rep nije lijep

Ima kljun nos mu pun

Mlijeko siše ružno riše

Čudnovati kljunaš ime mu se piše.

*I tu sve je naglavačke naopačke
jer priroda nikad nije jednostavna i dosadna
prepuna je čudnih čuda , običaja i stvorenja*

*Kukavica dom svoj nema
Svoja jaja drugom sprema
Nije mama nije tata
Nema čak ni svoga jata.*

I tu sve je naglavačke naopačke

*Zato onom koji tvrdi da je samo jedno pravo
Uvijek glatko i bez srama lijepo reci:
Luda glavo
O prirodi pojma nemaš
Sve u isti koš ti spremaš
Nema pravo
Nema krivo
Neprirodno nije ništa
Nema toga umjetnika
Kog priroda ne prešiša!*

PUŽ

Evo na primjer mi, mi smo istovremeno i muško i žensko.

(zapjeva i dok pjeva mijenja na glavi klobuk s brkovima i šeširić s cvijećem glumeći malo muško malo žensko)

Puž je čudan svat što preišlja se stalno

*Te hoće biti dečko te curka ipak malo
U danu ako želi on može sve promijetnit
Stoput stas
Stoput glas
Milijun puta zbunit sve vas.*

*Uvijek roge ima
i stalno miga njima
Ti ništa ne kužiš
Dok s njime se družiš*

*Al' uvijek ima onih što misle da sve znaju
I što je pravo
i što je krivo.
Prirode se boje
pa ju kroje
po svojoj mjeri
u zloj namjeri.*

*A puž je dečko i cura u jednom
Obrni okreni
Sve je svejedno*

PUŽ
Niste to znali?
BAKA (djedu)
Ti si to znao?
DJED
Nisam imao pojma.

MEDONJA

E onda ste naučili nešto novo.

SRNA

A zato on za sebe kaže mi, a ne ja!

BRUNO

Da.

PUŽ (*Srni*)

Ti želiš trenirati hokej?

SRNA

Ovaj, da. Kako znate?

PUŽ

Mi smo Brunin prijatelj, mi znamo sve o tebi. Kaciga, palica. Djede ti? Može? Može. Bako ti ćeš na gol, a Bruno ti ćeš navijati. Može?

Puž na scenu izvlači mali hokejaški gol, dobacuje kacige, palice i naposljetku pak na kotačićima. Bruno dobiva dvije napuhane palice i navijačku trubu.

SRNA

Tko igra protiv koga?

PUŽ

Svi protiv svih.

BAKA

Svi protiv mene?

DJED

Ja igram s tobom, mila!

MEDONJA

Ja ne znam igrati hokej.

PUŽ

Lako je , skoro kao balet!

MEDONJA

Ali bojim se da će me udariti!

SRNA (*dok se ostali tek namještaju Srna već ugura pak baki u gol*)

Moj, moj je! Gooool!

BAKA

Ma daj , taj pak je tako sitan.

DJED

A mala je vrški brza!

PUŽ

Ne kukajte nego igrajte!

BRUNO (*navija*)

Srna! Srna! Srna!

SRNA

Gooooo!

BRUNO

Jeeee!

BAKA (*odustaje*)

Ne mogu ja ovo!

DJED

I ja sam već prestar!

SRNA

Ma dajte, baš ste dosadni!

MEDONJA

Umalo sam poginuo!

Svi umorno otpuhuju.

PUŽ

S obzirom na tu haljinu stvarno dobro igraš.

SRNA

Mama mi ju je sašila . Očekuje da je nosim na djedovom rođendanu. Tamo će biti sve moje sestrične i bratići i tetke i ujne i svi očekuju da mirno sjedim i smješkam se i odgovaram na njihova dosadna pitanja kako je u školi, imam li sve petice, sviđa li mi se neki dječak. A meni je sve to užasno dosadno i glupo!

PUŽ

Razumijamo. A ti Bruno?

BRUNO (*zbunjeno kao da nije naviknuo da ga netko pita ni za osjećaje ni za mišljenje*)

Meni se haljina sviđa.

SRNA

Bruno se nikada ni zbog čega ne buni. On uvijek pristojno šuti i trpi.

BRUNO

Uglavnom. Da.

SRNA (*Bruni*)

E al' sad mi je tek jasno . Kad postane preteško ti pobjegneš ovamo, u ovaj svoj svijet iza duge. Je li tako?

BRUNO

(*samo slegne ramenima*)

PUŽ

Nismo sigurni da je to baš najsretnije rješenje.

DJED

Nikako.

BAKA

Mislim, mašta je sjajna stvar, ali uvijek šutjeti, to ipak nije zdravo.

DJED

Nikada se ne braniti!

BAKA

Samo maštati da postoji bolji svijet.

DJED

To nije rješenje.

MEDONJA

Trebao bi se boriti!

BRUNO (*nervno*)

Ali to je teško! (*tiše i tužnije*) I onda te nitko ne voli!

SRNA

Istina. Mama i tata njega vole više od mene jer se on nikada ne buni i uvijek ih poslušava.

BRUNO

Nije istina. Samo su ponekad tobom razočarani!

SRNA

To je isto kao da me i ne vole!

BAKA I DJED

Istina.

PUŽ

(*Srni*) Čekaj, ti se znači želiš riješiti te haljine, (*Bruni*) a tebi se ta haljina više sviđa od ove leptir mašne, prsluka i hlača koje imaš sada na sebi? I oboje se bojite da će mama biti tužna ako nitko ne odjene tu haljinu jer ju je ona sama sašila s puno ljubavi?

SRNA I BRUNO (*zajedno*)

Da. Vjerojatno. Tako nekako.

PUŽ

A da se zamijenite za odjeću?

SRNA (*iznenađeno*)

Kako misliš da se zamijenimo?

BRUNO (*prestrašeno*)

Da ja odjenem njezinu haljinu?

PUŽ

U čemu je problem?

BRUNO

Lako tebi. Ti si puž.

SRNA (*energično*)

Kako mislite da će Bruno izgledati u haljini? Kao budala! Svi će mu se rugati! Mislit će da je lud i bolestan! Odvest će ga doktoru! Zatvoriti u ludnicu! Ja ne dam da radite budalu od mog brata! Ne dam!

BAKA

Meni nije jasno zašto je sasvim normalno da djevojke nose hlače kao i dječaci, a da je tako strašno neprimjereno da dječaci nose haljine kao djevojčice?

BRUNO (*prestrašeno i po malo ljutito*)

Ja neću odjenuti haljinu! Svi bi mi se smijali i rugali.

SRNA

Istina. Svi bi mu se smijali i rugali.

BAKA

Djede, vidiš li ti ovdje nekoga tko bi se Bruni rugao ako odjene haljinu?

DJED

Ja ne, a ti Medonjo?

MEDONJA

Ni ja. A sigurno ga ni puž ne vidi!

PUŽ

Takav ovdje ne postoji!

SRNA

Pričate gluposti. Vi ne živite u stvarnom svijetu! Ovo tu je obična bajka! Izmišljotina! To nije pravi svijet! Da vi živite tamo gdje mi živimo ne bi vam palo na pamet predložiti da moj brat hoda u haljini. Znali biste da je to nemoguće! Uostalom ja ću ići na taj glupi rođendan u haljini. Mama ju je meni sašila . Istrpjet ću. Ne dam da se netko ruga mojem bratu.

Tišina. Svi su žalosni.

BRUNO (*stvari mu postaju jasnijima*)

Čekaj , ovo stvarno nije stvaran svijet , ja sam ga izmislio. U njemu možemo raditi što god poželimo. Čak i ja mogu odjenuti haljinu. (*okrene se Srni*) Tek toliko da vidim kako je tebi. A ti, ti možeš svezati moju leptir mašnu.

SRNA

Misliš?

MEDONJA

Meni se oduvijek sviđala ona bakina zelena haljina i ako nije problem i ja bih se sada rado presvukao.

BAKA

Odlična ideja.

DJED

A ja bih onu plavu s cvjetićima.

PUŽ

Odlično! Presvlačenje!

Baka na scenu izvuče vješalicu s različitim haljinama i odijelima. Puž isprobava šešire i cipele, Medonja odjene haljinu kao i djed, a baka odijelo, Srna i Bruno zamijene odjeću.

DJED

I što mislite? Kako mi stoji?

SRNA

Glupo?

PUŽ

Znaš čudno mi je to kako se ti stalno buniš da djevojčice ne mogu ovo i ono, a pretpostavljaš da sve znaš o dječacima.

SRNA

Imaš pravo. Ova košulja i leptir mašna me stežu. Uopće mi se to ne sviđa. Ne znam kako muški to trpe.

DJED

Mučimo se, uglavnom se mučimo i s kravatama i s leptir mašnima i košuljama i sakoima usred ljeta.

SRNA

Znate što . Skinut ću leptir mašnu , a rukave ću lijepo malo podfrknut , ovratnik raskopčati. Sada je puno ugodnije.

BRUNO

Ja se u tvojoj haljini osjećam dobro, skroz slobodno i lagano, gotovo kao kad plešem.

MEDONJA *(malo se čini nezgrapnan u bakinoj haljini)*

Trebam li se ja sada drugačije ponašati?

BAKA

Kako to misliš?

MEDONJA

Pa kao da sam žensko?

BAKA (*iznervirano*)

Ne razumijem, što znači ponašati se kao žensko? (*stanka*) Ponašaj se kao ti.

MEDONJA Okej, nemoj se odmah ljutiti.

BAKA

Pa kad postavljaš glupa pitanja.

MEDONJA (*Djedu*)

Znaš baka je ponekad strašno strašna!

DJED

Misliš da ne znam. Pa ja živim s njom.

PUŽ

Sad ste svi kao mi: i muško i žensko!

SRNA

Sad smo svi puževi!

Smijeh.

SONG

DJED (*pjeva*)

Kad postane ti tijesno

I život kad te žulja

MEDONJA (*pjeva*)

Kad zatvoren u šutnji

Predaješ se ljutnji

BAKA

Rastvori prozore

DJED

Preskoči ponore

MEDONJA

Udahni zrak

PUŽ

Rastjeraj mrak

DJED

Vrata otvori da uđe dan

MEDONJA

Dopusti da ostvari se san

BRUNO (pjeva)

Hrabrosti treba za živjet po svom

Lakše je reći nek bude po tvom

Smješkat se kada ti dođe da vičeš

Progutati suze kad želiš da plačeš

Svijet kakav želiš u mašti si stvorit

Lakše je nego za sebe se borit.

SRNA (pjeva)

Kada sve je protiv mene

Sve naopako kad mi krene

I kada čini se da nikom

Ne mogu ništa reč ni vikom

Kad uzalud se pjenim

Pred svima kada bjesnim

Mama pogled skrene

*da ne gleda u mene
Sram osjeća i tata
pa gleda u mog brata
Obuzme me tuga
ja želim biti druga
pobjeć na kraj svijeta
zbrisat s lica mjesta
propasti u tamu
da ostave me samu
svi, baš svi*

BRUNO

Zar i ja?

SRNA (*pjeva*)

Baš svi , čak i ti.

BRUNO

Uopće nisam znao da se tako osjećaš. Uvijek sam mislio da je tebi sve to lako. To vikanje, protestiranje, da tebi to jednostavno ide od ruke.

SRNA

Samo dobro znam sakriti svoje osjećaje.

BRUNO

Kao i ja.

SRNA

Ti pobjegneš ovamo, a ja vičem. Ali osjećamo se jednako. Nevidljivo.

BRUNO

Nevidljivo.

DJED (*pjeva*)

Kad postane ti tijesno

I život kad te žulja

MEDONJA

Kad zatvoren u šutnji

Predaješ se ljutnji

BAKA

Rastvori prozore

DJED

Preskoči ponore

MEDONJA

Udahni zrak

PUŽ

Rastjeraj mrak

DJED

Vrata otvori da uđe dan

MEDONJA

Dopusti da ostvari se san

BRUNO

Hrabrosti treba za živjet po svom

Lakše je reći nek bude po tvom

SRNA

Hrabrosti treba za živjet po svom

Lakše je borit se zajedno s tobom

BRUNO I SRNA (*zajedno*)

Ako daš mi ruku svoju

i uzmeš ljubav moju

Poći ću

s tobom bilokud.

BRUNO

Ni ruganje, ni prijetnje ,

Ni čuđenje ni sram

Ne mogu meni ništa kad tebi ruku dam.

SRNA

Pođimo u svijet sada skupa

BRUNO

Čuješ li kako moje srce lupa

Od straha ,

SRNA

Od sreće ,

SKUPA

Od ljubavi.

Zajedno bit ćemo jači, snažniji, vidljiviji

SRNA

Neće biti lako, al nikad nije tako

BRUNO

Pa što

Na kraju važno je da ipak bude po mom

I po tvom

SRNA

Da svijet ne kroje drugi za nas.

BRUNO

Dođi , idemo

Nema više vremena za bacanje

SRNA

Svijet ispred duge isti je kao i ovaj tu

Ne možeš živjeti samo u snu,

samo u snu.

SVI SKUPA (BAKA, DJED, PUŽ , MEDONJA, BRUNI I SRNA)

Dođi , idemo

Nema više vremena za bacanje

Svijet ispred duge isti je kao i ovaj tu

Ne možeš živjeti samo u snu,

Samo u snu.

Bruno i Srna ulaze u ormar. Djed baka, puž i Medonja ga okreću zatvorenim vratima prema publici. U trenutku kada Srna i Bruno otvore vrata i izađu iz ormara svijet iza duge nestaje, a u sobi se pojave mama i tata. Na trenutak svi šute. Tata pogledava mamu. Ona odjednom prasne u smijeh.

MAMA

Stvarno. Kad bolje pogledam ta haljina Bruni bolje pristaje nego Srni.

TATA

Ne misliš valjda...

MAMA

A zašto ne?

TATA

Ali...

MAMA

Znaš li ti koliko dugo su se žene morale boriti kako bi danas smjele odijevati hlače.

TATA

Istina. Još prije nekih sto godina samo su rijetke žene u rijetkim prilikama nosile hlače.

SRNA

Sto godina? Pa to kao da je bilo jučer.

MAMA

Imaš pravo. Ja si ne mogu zamisliti da moram stalno hodati u suknji.

TATA

Znači sada je red na muškarcima da se izbore za pravo da nose suknje i haljine.

BRUNO

Barem ljeti!

MAMA

Da, zimi su prilično nepraktične.

SRNA

Meni su uvijek nepraktične!

Smijeh

SVI SKUPA ZAPIJEVAJU

Ako daš mi ruku svoju

i uzmeš ljubav moju

Poći ću

s tobom bilokud.

Ni ruganje, ni prijetnje,

Ni čuđenje ni sram

Ne mogu meni ništa kad tebi ruku dam.

Pođimo u svijet sada skupa

Čuješ li kako moje srce lupa

Od straha,

Od sreće,

Od ljubavi.

Zajedno bit ćemo jači, snažniji, vidljiviji

Neće biti lako, al nikad nije tako

Pa što

Na kraju važno je da ipak bude po mom

I po tvom

Da svijet ne kroje drugi za nas.

Dođi , idemo

Nema više vremena za bacanje

Svijet iza duge isti je kao i ovaj tu

Ne možeš živjeti samo u snu,

samo u snu.

Nema više vremena za bacanje

Svijet iza duge isti je kao i ovaj tu

Ne možeš živjeti samo u snu,

samo u snu.

KRAJ